

Súd: Okresný súd Košice I  
Spisová značka: 11P/23/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120203048  
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková  
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7120203048.7

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci navrhovateľky Mgr. F. B., nar. X.X.XXXX, bytom T. XXXX/XX, A., zastúpenej JUDr. Ingrid Kovalčukovou, advokátkou so sídlom Štúrova 22, Košice a manžela Ing. X. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX, A., korešpondenčná adresa: K. XX/X, XXX XX Č. Z. K., zastúpeného JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom so sídlom Floriánska 16, Košice, v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k mal. M., nar. XX.X.XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice takto

### rozhodol:

I. Manželstvo účastníkov Mgr. F. B. rod. F. a Ing. X. B. uzatvorené dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu vo V. K., vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X  
r o z v á d z a.

II. Mal. M. B., nar. XX.X.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

III. Otec je p o v i n ý prispievať na výživu mal. M. B., nar. XX.X.XXXX výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a to od právoplatnosti o výroku o rozvode manželstva.

IV. Z a k a z u j e otcovi stykať sa s mal. M. B. ako aj kontaktovať maloletú písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami.

V. Návrh na pozbavenie rodičovských práv z a m i e t a.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

### odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom doručeným súdu dňa 24.2.2020 sa domáhala rozvodu manželstva, nakoľko neplní spoločenský účel.

2. V prípade rozvodu manželstva navrhla zveriť maloleté dieťa do jej osobnej starostlivosti, otca zaviazat' prispievaním výživného. Vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie navrhla styk otca s maloletým dieťaťom zakázať a otca pozbaviť rodičovských práv a povinností.

3. Manžel sa k podanému návrhu vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 24.3.2020. Vo svojom vyjadrení veľmi podrobne opísal bodovite finančné pomery, jeho zdravie postihnutia, jeho vzdelanie, vzťah k zdravotníctvu, práca, jeho rodina, celiakia a zamorenie ČNT rádioaktívnym prachom,

moja manželka F. B., stres v rodine a predložené dôkazy. Uviedol, že je presvedčený, že v zdravo triezvom stave by manželka nežiadala o rozvod, ani neupierala zdravotnú starostlivosť dieťaťu, ani neopustila manžela bez príjmu na PN. Je to ďalšia forma úteku pred svojim problémom. Manželka problémy nerieši, ona pred nimi uteká. Manžel ju ľúbi aj keď je chorá, nikdy jej neublížil, hádky nezačínal, má na nich väčší podiel manželka, než on. Teraz je pod silnejším stresom, než bola v Košiciach a konala skratovo v reakcii na jej trestné oznámenie voči nej. Manžel však musí súrne chrániť záujmy svojich detí. Má strach o zdravie a život svojej dcéry. Písal o tom v SMS a viber správy, žiadal ju, aby sa vrátili domov a aby to riešili v klude, rozumne. Potom mu polícia zakázala ich kontaktovať, lebo ho manželka udala za obťažovanie a citové vydieranie. Len jej pripomenul cirkevnú katolícku školu a jej manželský sľub. Manželka nemá jeho súhlas s držaním dcéry u svojej mamy v ČNT. Dcéra je vo väčšom zdravotnom nebezpečenstve s manželkou než s ním. Bez prítomnosti manželky mal dobrý vzťah s oboma deťmi. Deti sa boja o ich mamu, on jej ich neberie.

4. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa v prípade rozvodu manželstva navrhol zveriť mal. M. do osobnej starostlivosti matky, výživné určiť primerane veku a odôvodneným potrebám maloletej s prihliadnutím na príjmové a majetkové pomery na strane otca.

5. Účastníci konania uzavreli manželstva dňa XX.X.XXXX, čo vyplýva zo sobášneho listu zapísaného v knihe manželstiev matričného úradu vo V. K. vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X. U oboch ide o manželstvo prvé. Z manželstva sa narodili dve deti syn T., nar. XX.XX.XXXX a mal. M., nar. XX.X.XXXX. Posledné spoločné bydlisko mali v A. Z. T. R..

6. Navrhovateľka uviedla, že s manželom sa vzali z lásky po šesťročnej známosti. Okrem menších nedorozumení bolo manželstvo harmonické, avšak cítila nervozitu a napätie z jeho strany. Hádal sa so svojimi rodičmi, používal vulgarizmy, ktoré dovtedy od neho nepočula. Stres sa prenášal aj do ich vzťahu, manžel bol náladový, výbušný, vyvolával hádky z maličkostí čomu nerozumela. Po dvoch rokoch od uzavretia manželstva sa narodil syn T.. Manželova výbušnosť a náladovosť pretrvávala a prejavovala sa striedavo vo väčšej a menšej miere intenzite s väčšími, či menšími časovými odstupmi. Bol stále s niečím nespokojný, striedal prácu v Košiciach, Bratislave a vo Viedni kam chodil na služobné cesty týždňovky. Presadil si to hádkami s odôvodnením, že chce zarobiť pre rodinu viac peňazí. Myslela si, že sa upokojí a budú opäť šťastní, tak súhlasila. Po siedmych rokoch od narodenia syna sa narodila mal. M.. Avšak v manželovom správaní sa nič nezmenilo a nezlepšilo. Svoje napätie a výbušnosť odôvodňoval tým, že je unavený z cestovania za prácou, pričom za vinu to kládol jej. Opakovaným hádkami počas spoločných víkendov si presadil, aby sa celá rodina presťahovala do Bratislavy, kde on chce žiť a pracovať. Žili v prenajatom byte v Bratislave deväť rokov. Mala tam prácu ako učiteľka na základnej škole. Deti navštevovali materskú školu a základnú školu. Manžel pracoval striedavo v Bratislave a vo Viedni. Posledné roky bol čoraz viac nespokojný, pracovné prostredie mu nevyhovovalo, striedal zamestnávateľov. Jeho výbušnosť a náladovosť bola stále neznesiteľnejšia, opakovane rozbil dvere v byte, elektroniku - aby ich s deťmi zastrešil a ukázal svoju silu a moc, bol vulgárny na jej adresu ako i detí. Keďže prestal pracovať, hrozilo, že si bývanie v Bratislave nebudú môcť dovoliť. A tak v auguste 2017 sa s deťmi vrátila do Košíc do pôvodného spoločného bytu s jeho súhlasom. Našla si prácu ako učiteľka v ZŠ, syn nastúpil do 3. ročníka gymnázia a dcéra do 5. ročníka základnej školy. Cítili sa s deťmi lepšie, v byte mali zázemie a pokoj, keďže nebol s nimi každý deň. V auguste 2018 prišiel manžel bývať natrvalo do spoločného bytu do Košíc. Od októbra 2017 nepracuje, rieši len svoj zdravotný stav. Zdravotnými vyšetreniami a vymyslenými diagnózami obťažuje celú rodinu. Núti deti aj ju absolvovať ním určené vyšetrenia. Po odmietnutí vyvolával hádky. Správanie manžela sa veľmi zhoršilo, vyvolával bezdôvodné hádky, je útočný, vulgárny, agresívny. Psychicky deptá ju aj deti, ponizuje, zastrešuje, citovo vydiera. Aby chránila seba aj deti, často s nimi odchádzala k matke do Čiernej nad Tisou. Od 15.1.2020 s deťmi opustila spoločne byt na T. ulici v A., nakoľko manžel posledný útok 15.1.2020 skoro ráno bol natoľko intenzívny, že sa obáva o zdravie detí ako aj svoje. Keďže jeho správanie je tak nepredvídateľné, nevie čo môže od neho čakať. Bojí sa ho ako aj deti. Býva u svojej matky. Odtiaľ s mal. dcérou M. cestuje každé ráno do Košíc do školy. Prípadne môžu cez pracovný týždeň zostať aj u jej sestry, ktorá býva s rodinou v Košiciach. Manžel svoje správanie neofutoval, podal na ňu oznámenie na Obvodnom policajnom oddelení v mieste trvalého bydliska, tiež na prokuratúre a na Úrade sociálnej ochrany detí. Obvinil ju, že týra jeho a maloletú dcéru M.. Snaží sa ju a deti naďalej psychicky stresovať, deptať a zastrešovať. Robí to jej aj maloletej dcére formou SMS správ. Navrhovateľkine rozhodnutie rozviesť sa je definitívne. Citovo a intímne sa úplne odcudzili. Pre veľkú obavu z jeho správania voči nej a deťom už nemá záujem na ďalšom zotrvaní v manželstve, ktoré je hlboko a trvale rozvrátené, neplní a ani

nemôže plniť svoj spoločenský účel. Zároveň takýto vzťah nevytvára vhodné prostredie ani pre výchovu maloletej dcéry, ktorá je vystavovaná neustálym stresovým situáciám vyvolávaným manželom. Preto rozvod manželstva nebude ani v rozpore so záujmami maloletej, ktorú chce aj naďalej vychovávať a to v pokojnom prostredí bez stresu a strachu.

7. Navrhovateľka pracuje ako učiteľka s príjmom vo výške 970 EUR mesačne. Výdavky uviedla v súvislosti s bývaním: elektrina, internet vo výške 250 EUR mesačne. V domácnosti bývajú traja, t.j. navrhovateľka, mal. M. a plnoletý syn.

8. Mal. M. má 14 rokov, navštevuje ôsmu triedu základnej školy. Výdavky súvisia so zabezpečením školských potrieb, pomôcok a bežných potrieb ako je ošatenie, obedy 12 EUR mesačne, klavír 6,50 EUR mesačne, rodičovský príspevok v škole 15 EUR polročne, Základná umelecká škola rodičovský príspevok 17 EUR polročne, MHD 10 EUR mesačne, kredit, mobilný telefón 8 EUR mesačne. Výdavky má vyplatené tak, aby to vedela uhradiť zo svojho príjmu.

9. Manžel na výživu mal. M. prispieva na základe neodkladného opatrenia minimálnym výživným v sume 29,42 EUR mesačne. Na výživu plnoletého syna nijakým spôsobom neprispieva. Finančne im nikto nepomáha. Snaží sa z finančných prostriedkov ktoré má vyjsť tak, aby si nemusela požičovať. Pomoc má prisľúbenú od matky a sestry. Zatiaľ sa snaží tak, aby z uvedených prostriedkov zabezpečila všetko čo potrebuje s prihliadnutím aj na to, že deti boli na dištančnom vyučovaní.

10. Navrhovateľka uviedla, že plnoletý T. navštevuje vysokú školu v Trnave. Dochádzal týždenne, preto výdavky boli vyššie. Výdavky uviedla nasledovne: 50 EUR mesačne, internát, vlak, teda cestovné 10 EUR aj s miestenkou na jednu cestu. Na účet mu prispieva sumou 50 EUR mesačne a aj hotovosťou v prípade potreby 50 EUR týždenne. Inak výdavky na drogériu, oblečenie, MHD, telefón 10 EUR a strava minimálne 80 EUR mesačne. I keď sa stravuje v jedálni na internáte, musí si zabezpečiť raňajky, večere. Uviedla, že plnoletý syn si podal návrh na určenie vyživovacej povinnosti, nakoľko je už plnoletý.

11. Navrhovateľka v ďalšom uviedla, že situácia sa podstatným spôsobom zmenila odkedy nie sú s manželom v spoločnej domácnosti, deti chodia do školy, ona do práce. Situácia sa upokojila, majú doma pokoj a klud, keďže manžel nemôže vchádzať do bytu. Dcéra je pokojnejšia, nebojí sa, že ju bude čakať pri škole. Vzhľadom na vydané rozhodnutia súdov jej nevolá, neposiela sms - správy. Uvedené má veľký vplyv na psychický stav maloletej.

12. Z výpovede manžela súd zistil, že okrem tohto súdneho konania, sú aj iné súdne konania vedené na tunajšom súde. Vyjadril sa aj k rozvodovému konaniu s návrhom na rozvod manželstva súhlasí. Vo svojej výpovedi uviedol, že je momentálne bez akéhokoľvek príjmu a nemôže inou sumou na výživu dieťaťa prispievať. Celý život jej prispieval a žili slušne, nestťažovala sa. V súčasnosti je práceneschopný. V roku 2017 a 2018 bol bez príjmu iba na nemocenských dávkach. Aktuálne býva u svojej sestry. Manžel uviedol zvýšené výdavky v súvislosti s jeho zdravotným stavom a to na návštevy lekárov, zabezpečenie liekov, cestovanie, keďže býva v Čiernej nad Tisou, finančné prostriedky na advokáta, návšteva probačného úradníka. V ďalšom poukázal podrobne na svoj zdravotný stav, absolvované lekárske ošetrenia, lekárske zákroky, operácie a v tej súvislosti zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť a lieky. V čase keď bol zamestnaný a vedel pracovať, jeho príjem bol vo výške cca 3.000 EUR. Od roku 2017 je práceneschopný. Predtým pracoval na projektoch vo Viedni a v Bratislave. Vzhľadom na svoj zdravotný stav je toho názoru, že má nárok na invalidný dôchodok.

13. Z pripojených listinných dôkazov bolo zistené, že na manžela dňa 2.12.2020 podala obžalobu pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1, písm. a), písm. b) ods. 3 písm. d) Trestného zákona Okresná prokuratúra Košice I s poukazom na ust. § 138 písm. b) a písm. j) Trestného zákona.

14. Z pripojených listinných dôkazov bolo zistené, že manželovi bola diagnostikovaná anankastická porucha osobnosti. Anankastická porucha osobnosti nie je len osobnostnou odchýlkou, ide o duševné ochorenie, ktoré sa prejavuje súborom osobnostných rysov, názorov a neprispôsobivým chovaním, ktoré sú nepríjemné pre okolie a podieľajú sa na narúšaní bežného fungovania človeka. Stretávajú sa pri nej rysy emočnej nestabilnosti so sklonom k výbuchu zlosti a rysy nezdržanlivosti. Nepríjemné správanie manžela bolo jednoznačne dôsledkom duševného ochorenia, ktorým trpí a ktorá bola diagnostikovaná

a v dôsledku tejto choroby má nutkavú potrebu kontrolovania. V dôsledku tejto choroby je emočne labilný a zameril sa na svoj zdravotný stav a na stav rodiny. Sice ide o trvalé ochorenie, nedá sa vyliečiť, avšak dá sa liečiť psychoterapeutickými sedeniami a kvalifikovaným odborníkom v tejto oblasti antidepresívami, pričom liečbou sa dá dosiahnuť lepšie zvládanie konfliktov u pacientov ako aj zmena postojov a správania. Liečba vedie k potlačeniu negatívnych rysov danej poruchy osobnosti, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú jeho život a život okolia. Poukázal, že jedinou príčinou zlyhávania otca v živote je povaha jeho osobnosti, ktorá by sa nedala liečiť žiadnymi liekmi. V tejto súvislosti bol predložený posudok sociálnej poisťovne, v ktorej sa uvádza, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je anankastická porucha osobnosti, ktorá je zaradená podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 do kapitoly 5 duševné choroby, poruchy správania, položka 5 poruchy osobnosti a poruchy správania a písmeno a) stredne ťažké narušenie s miernym obmedzením výkonnosti organizmu s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť o 30%. Je teda potvrdené, že manžel trpí duševným ochorením. Právny zástupca manžela uviedol, že spolužitie s manželom nebolo ľahké, avšak je nutné si uvedomiť, že manžel je chorý. Nerozmýšľa tak ako bežný zdravý človek, v čoho dôsledku stratil všetko na čom mu záležalo. Prišiel o rodinu, domov ako aj prácu. Negatívne prejavy správania prichádzajú postupne a vo väčšej miere sa začali prejavovať potom ako začal mať manžel zdravotné problémy. Tieto problémy si nevymýšľa, vyplýva to aj z posudku sociálnej poisťovne. Zo psychologického nálezu vyplýva, že manžel trpí anankastickou poruchou osobnosti a formou bližšie neurčenú, pretrvávajúci trend úzkostne hypochondrického správania, ťažkosti, mezofóbia - čo je chorobný strach z chorôb a nečistôt, karcinofóbia - chorobný strach z ochorenia na rakovinu, atanofóbia - strach zo smrti. Manžel si neuvedomoval, že svojím správaním spôsobuje nejaké príkorie rodine. Jeho hlavnou motiváciou bolo svoju rodinu za každú cenu chrániť. Ide o duševne chorého človeka, ktorého po toľkých spoločne strávených rokoch bolo potrebné mu poskytnúť pomocnú ruku. S poukazom na uvedené problémy manžela sa prejavovalo aj jeho správanie vo vzťahu k manželke, k deťom, k jeho správaniu ako napríklad spievanie súčasťou z televízora, vypínanie elektriny. Mal obavy o svoje deti.

15. V rámci trestného konania bola vypočutá aj maloletá M. B.. Mal. M. okrem iného a to spolužitia s otcom a jeho správaním hovorila i o správaní otca, napríklad, že je lenivá opica, že je krava, kurva a tak. Mamke nadával ešte horšie. Vyhrážal sa, že podpáli byt, že im niečo pustí, utopí morča, že ich vyhodí z balkóna. Raz keď mal dobrú náladu, tak sa opýtal, či by nebolo lepšie morča hodiť do vedra s vodou a udusiť ho. I v uvedenom konaní uviedla, že sa s otcom stretávať nechce. I zo záverov znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní bol diagnostický záver znalkyne zmiešaná porucha osobnosti anankastická porucha osobnosti, somatoformná porucha bližšie neurčená. Zmiešaná porucha osobnosti je typická črtami viacerých porúch osobnosti, ale bez prevládajúcej skupiny príznakov, ktoré by umožnili špecifickejšiu diagnózu. Spájajú sa pri nej rysy emočnej nestability so sklonom k výbuchom zlosti, rysy nezdržanlivosti spojené s neschopnosťou oddialiť realizáciu vznikom poruchy a jej okamžité uspokojenie. Typické sú rysy narušenej sociability s poukazom k uspokojovaniu vlastných potrieb v rozpore s normami spoločnosti. Znalkyňa poukázala i na to, že ide o zmiešanú poruchu osobnosti, ide o trvalú negatívnu povahovú osobnostnú odchýlku. Ide skôr o introvertného úzkostného jedinca s agresívnymi prejavmi. Pri dlhotrvajúcom negatívnom vývoji interpersonálnych rodinných vzťahov s opakovanými dekompenzáciami anankastickej poruchy osobnosti. Je typická extrémnymi prejavmi poriadkumilovnosti, systematickosti, rigidity, tvrdohlavosťou a tendenciami k neustálej kontrole. U manžela ide o abnormne štrukturovanú nevyrovnanú osobnosť a výrazné rysy nezdržanlivosti, impulzivitu, s veľmi nízkou toleranciou frustrácie. Ide o negatívnu povahovú osobnostnú odchýlku, ktorú nie je možné ovplyvniť ani zmeniť medicínskymi prostriedkami, preto by nebolo možné dosiahnuť účel liečenia, pretože nie je indikované nariadenie žiadnej formy ochranného psychického liečenia.

16. Manžel predložil súdu veľké množstvo listinných dôkazov vo vzťahu k jeho zdravotnému stavu: potvrdenie o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti, potvrdenie o nemocenských dávkach vyplácané sociálnou poisťovňou, potvrdenie sociálnej poisťovne, že nepoberal dávky v nezamestnanosti, nebol poberateľom dávok úrazového poistenia, nie je a nebol vedený ako poberateľ dôchodkovej dávky.

17. Z pripojeného daňového priznania z dani z príjmov fyzickej osoby Ing. X. B. za rok 2020 bolo zistené, že žiadne príjmy ani výdavky z podnikateľskej činnosti nemal.

18. Navrhovateľka vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti uviedla rozpis svojich pomerov a to príjmy : čistý mesačný príjem 970 EUR, rodičovský príspevok 49,90 EUR, výživné pre dieťa mal. M. 29,42 EUR spolu 1.049,32 EUR. Výdavky na domácnosť: byt SBD elektrina, plyn, RTVS 230 EUR, internet 18

EUR, spolu 248 EUR. Výdavky na matku: obedy na pracovisku 23 EUR, MHD 25 EUR, mobil dobíjanie kreditu 10 EUR, spolu 58 EUR. Výdavky na syna T.: internát Vysoká škola Trnava 50 EUR, príspevok na živobytie v Trnave 250 EUR, mobil kredit 10 EUR, spolu 310 EUR. Výdavky na mal. M. : obedy v škole režijný poplatok 12 EUR, MHD 10 EUR, mobil, dobíjanie kreditu 8 EUR, ZUŠ 6,50 EUR, rada rodičov polročne 15 EUR, rada rodičov polročne 17 EUR, spolu 68,50 EUR. Osobné výdavky a náklady na bývanie v sume 684,50 EUR. Ďalšie výdavky zostatok finančných prostriedkov v sume 364,82 EUR tvoria výdavky na stravu, drogériu, oblečenie, kultúra, školské pomôcky a iné nepravidelné výdavky (zubár, lieky pre trojčlennú rodinu).

19. Manžel navrhol doplniť dokazovanie a to nariadením znaleckého dokazovania z odboru psychológie za účelom zistenia, či je návrh navrhovateľky v záujme maloletého dieťaťa a za účelom zistenia, nakoľko je maloletá ovplyvňovaná matkou, t.j. preferovaným rodičom.

20. S uvedeným nesúhlasila navrhovateľka a poukázala, že z vykonaného dokazovania a predložených znaleckých posudkov psychológov, psychiatrov uvedené dokazovanie nie je dôvodné. Považuje vykonávanie znaleckého dokazovania za nadbytočné, neprimerane zaťažujúce aj maloletú, ktorá opakovane vypovedala v trestných konaniach, zúčastňovala sa znaleckého dokazovania. Maloletá je vo veku kedy už vie sa sama vyjadriť a prejaviť svoj názor. Navrhuje súdu, aby vo vzťahu k návrhu, aby súd prihliadol na názor maloletého dieťaťa.

21. Manžel uviedol, že maloletá je ovplyvňovaná matkou. Predložil o tom listinné dôkazy a samotné trestné konanie, ktoré je vedené proti otcovi pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby

22. Záverom navrhovateľka uviedla, že manželstvo neplní svoj spoločenský účel, je trvalo rozvrátené a nie je šanca na jeho obnovu. Vo vzťahu k úprave práv a povinností navrhuje zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletým dieťaťom zakázať. Vyživovaciu povinnosť určiť s prihliadnutím na majetkové pomery otca. Navrhovateľka žiadala, aby súd pozbavil otca rodičovských práv a povinností z dôvodu jeho trestného stíhania na základe podanie obžaloby pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby v zmysle ustanovení trestného zákona.

23. Manžel naďalej zotrval na návrhu na doplnení dokazovania a to nariadením znaleckého dokazovania vo vzťahu k otázke ovplyvňovania maloletej matkou. S návrhom na pozbavenie rodičovských práv a povinností otca nesúhlasí a poukazuje na zásadu v trestnom konaní - prezumpciu neviny. K otázke výživného navrhuje určiť výživné v minimálnom rozsahu a to z dôvodu závažných zdravotných ťažkostí manžela, ktorý je dlhodobo práceneschopný a bez akéhokoľvek príjmu.

24. V trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok pod č. X/XXXX znalkyňou z odboru psychológie odvetvie klinická psychológia detí a dospelých a sexuality, z ktorého vyplynulo, že navrhovateľka má intelektové a rozumové schopnosti v pásme nadpriemeru. Osobnostne ide u nej o neurostabilnú štruktúru. Osobnosť je introvertovaná bez tendencie sociálnej žiadúcnosti. Je sociabilná vyvážená osobnosť s nízkym skóre, neurostabilnú štruktúru, osobnosť introvertovaná bez tendencie k sociálnej žiadúcnosti. Je sociabilná vyvážená osobnosť s nízkym skóre vo faktore psychotizmu. Jej afektívny diskomfort je sociálne situačne podmienený spôsobený jej dlhoročným neriešeným sociálnym tlakom v manželskom živote. Bola pod neustálym psychickým tlakom, ktorý sa prejavil na jej afektivite a to na báze miernej úzkostne depresívnej symptomatiky. Ide o neagresívny typ osobnosti. Nemá sklony k lživosti a ku skresľovaniu skutočností. Bola u nej zistená depresívno - úzkostná symptomatika prejavujúca sa v bežnom živote ako strach a obavy z manžela. Z priebehu znaleckého dokazovania a psychologickéj diagnostiky bolo preukázané, že navrhovateľke spôsoboval jej manžel psychické príkorie, ktoré smerovalo k jej utrpeniu, čo trvalo niekoľko rokov. Mal. M. má intelektové a rozumové schopnosti v pásme nadpriemeru. Osobnostne ide u nej o mierne neurostabilnú štruktúru, osobnosť je introvertovaná bez tendencie k sociálnej žiadúcnosti. Je zvýšene citlivá a empatická, má obavy a je precitlivená na kontakt s otcom, bojí sa opätovného spolužitia s ním, no v čase ak je otec ako agresor mimo jej blízkosti, je pomerne stabilizovaná. Nemá sklony k lživosti ako k skresľovaniu skutočností. Z priebehu znaleckého dokazovania a psychologickéj diagnostiky bolo preukázané, že maloletej spôsoboval jej otec psychické príkorie, ktoré smerovalo k jej utrpeniu, čo trvalo niekoľko rokov. Bolo zistené, že z otca má strach, necíti k osobe otca nenávisť, no jeho správanie nie je ochotná ďalej znášať, nechce s ním udržiavať kontakt. Z jej výpovede a klinického interview je zrejmé, že od ranného detstva zažívala opakované príkorie smerujúce k utrpeniu a to na báze toho ako sa k nej

otec opakovane správal. Manžel má intelektové schopnosti situované do pásma vysokého nadpriemeru, osobnostne ide o neurolabilnú štruktúru, je s tendenciou sociálnej žiadúcnosti, má záujem javiť sa v lepšom svetle tendenčne a sociálne žiadúco sociálnu realitu. Má tendenciu vnímať a interpretovať vo svoj sociálny prospech. Jeho sociálne prežívanie v kontexte najbližších bagatelizuje, hodnotí ho ako naopak jeho prínos a starostlivosť na báze obáv o zdravotný stav najbližších. Má vysoké skóre vo faktoroch návykovosti a kriminality. V Hand teste bol zistený sklon ku dominancii, nepriamej agresivite. V dotazníku agresivity B.P.A.I. bola zistená verbálna agresivita, hostilita, zlostnosť, jeho celkové skóre agresivity je zvýšené. Z daných diagnostických výsledkov vyplýva, že u menovaného ide o agresívno - dominantný typ osobnosti. Má vysoké Iži skóre vo vzťahu k populačnej norme. Má sklony k lživosti a ku skresľovaniu skutočností.

25. V konaní súd vypočul i mal. M. dňa 14.6.2021. Maloletá uviedla, že má vedomosť o návrhu na rozvod manželstva rodičov. Vo vzťahu k úprave práv sa vyjadrila, že chce ostať v starostlivosti matky. S otcom nie je v žiadnom kontakte a chce, aby to tak aj ostalo. V súčasnosti sa už cíti lepšie, je vo väčšej pohode ako nie je s otcom v kontakte, nakoľko nikdy nevedela ako sa bude chovať. S otcom sa nechce ani stretávať. Podrobnejšie sa vyjadrovať nechcela.

26. Z oznámenia Sociálnej poisťovne zo dňa 16.2.2021 bolo zistené, že manžel nie je poberateľom dávky v nezamestnanosti a dávok nemocenského poistenia.

27. Z oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach zo dňa 15.2.2021 bolo zistené, že manžel nie je a nikdy nebol vedený v evidencii uchádzačov a zamestnanie, nepoberá a ani nikdy nepoberal dávku v hmotnej núdzi a ani žiadne iné štátne sociálne dávky.

28. Z pripojeného preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti bolo zistené, že manžel je ku dňu 30.4.2021 naďalej dočasne práceneschopný.

29. Z rozhodnutia o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci zo dňa 30.3.2021 bolo zistené, že manžel ako žiadateľ spĺňa zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze. So žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci vyplýva, že okrem konania o rozvod manželstva pod sp. zn. 11P/23/2020 je vedené aj konanie 41P/61/2020 zo dňa 9.7.2020, ktorým bola mal. M. zverená neodkladným opatrením do osobnej starostlivosti matky a otcovi bol zakázaný styk a kontakt s maloletou a nariadený zákaz priblíženia sa k maloletej na vzdialenosť menej ako 5 metrov. Vo veci podozrenia zo spáchania zločinu týrania blízkej zverenej osoby prebieha voči manželovi trestné stíhanie.

30. Na Okresnom súde Košice I je vedené konanie pod sp. zn. 41C/61/2020 . Súd uznesením zo dňa 9.7.2020 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril maloletú M. B., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej M. B., nar. XX.X.XXXX sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, a to vždy do 10. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc vykonateľnosťou tohto rozhodnutia. Zakazuje otcovi stykať sa s maloletou M. B., nar. XX.X.XXXX, ako aj kontaktovať maloletú písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou, alebo inými prostriedkami. Zakazuje otcovi približovať sa k maloletej M. B., nar. XX.X.XXXX na vzdialenosť menej ako 5m. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.8.2020. Konanie nie je právoplatne skončené.

31. Z pripojeného daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby Ing. X. B. za rok 2020 bolo zistené, že zo živnosti nemal žiadne príjmy, výdavky vo výške 64,55 EUR, základ dane 0,00 EUR.

32. Z pripojeného potvrdenia zamestnávateľa navrhovateľky bolo zistené, že jej priemerný mesačný príjem za obdobie november /2019 - október/2020 vo výške 958 EUR netto, november/2020 - jún /2021 bol vo výške 973 EUR netto.

33. Podľa ust. § 18 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

34. Podľa ust. § 19 ods. 1 citovaného zákona, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

35. Podľa ust. § 19 ods. 2 citovaného zákona, o veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd.

36. Podľa ust. § 22 citovaného zákona, k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

37. Podľa ust. § 23 ods. 1,2,3 citovaného zákona, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

38. Podľa ust. § 24, ods. 1,3,4,5 citovaného zákona, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

39. Podľa ust. § 27 ods. 1,2 zák. č.36/2005 Z.z. Zákon o rodine, manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko. Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.

40. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

41. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

42. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

43. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

44. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

45. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že manželstvo účastníkov konania je vážne narušené a trvalo rozvrátené, neplní svoj účel, t.j. manželstvo účastníkov nemôže vytvárať harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Účastníci konania sa neradia pravidlami ustanovenými v Zákone o rodine (§ 18,19), a toto ich správanie so zreteľom na jeho dĺžku a intenzitu spôsobilo vážny rozvrat medzi účastníkmi konania v manželstve, ktorý je vážny a trvalý a bez možnosti obnovenia základných funkcií manželstva.

46. Súd zároveň po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že od manželov už nemožno ani očakávať, že manželské spoluzitie niekedy obnovia. Manželstvo účastníkov je poznačené dlhodobým rozvratom zapríčineným nezáujmom o manželské spoluzitie a o rodinný život. Príčinou rozvratu manželstva sú neprekonateľné názorové rozdiely účastníkov na fungovanie manželstva ako aj udržiavanie manželského spoluzitia a rodinného života. Účel manželstva spočíva tak vo vytváraní rodinného prostredia vhodného pre výchovu detí ako aj prostredia, kde manželia žijú spolu vo vzájomnej zhode, citovom zblížení poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc. V danom prípade účastníci už nežijú v spoločnej domácnosti, intímne sa nestýkajú a nemajú záujem na obnovení manželského spoluzitia.

47. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal súd za to, že manželstvo účastníkov už neplní svoj účel, tak navrhovateľka ako aj manžel odmietajú obnovenie manželského spoluzitia a preto dospel súd k záveru, že všetky podmienky pre rozvod manželstva sú splnené.

48. V zmysle uvedeného súd návrhu navrhovateľky týkajúceho sa rozvodu účastníkov v plnom rozsahu vyhovel a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami Zákona o rodine manželstvo rozviedol.

49. Podľa ust. § 100 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

50. Podľa ust. § 38 ods. 1,2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

51. Pri rozhodovaní o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu súd prihliadol na to, aby sa rešpektovalo právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Súd prihliadol aj na to, u ktorého z rodičov sú lepšie predpoklady pre riadny vývoj, výchovu a celkovú starostlivosť o mal. dieťa a po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že tieto podmienky má vytvorené u matky. Prihliadol aj na tú skutočnosť, že matka sa podieľa na výchove a výžive dieťaťa. Prihliadol na jej citové väzby a vývinové potreby k matke a dospel k záveru, že matka bude schopná zabezpečiť aj v budúcnosti stabilné výchovné prostredie pre dieťa. Z uvedeného dôvodu súd zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky. S prihliadnutím na prebiehajúce trestné konanie ako i rozhodnutie súdu o zákaze priblíženia a kontaktu s maloletou, súd rozhodol, že matka je oprávnená maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

52. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, strava, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností pred práva a poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pri stanovení priemerných mesačných nákladov na dieťa a to určenie jeho miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladov bude podieľať každý z rodičov. Na strane každého povinného sú v tomto prípade zárobky, jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnú starostlivosť o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určeným súdnym rozhodnutím. Zákonými kritériami určenia rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sú na jednej strane odôvodnené potreby toho, ktorého dieťaťa ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Rodičia si takto plnia vyživovaciu povinnosť k deťom a teda uspokojujú ich odôvodnené potreby nie v rovnakom rozsahu, ale pomerne v rozsahu spovedajúcom možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom toho ktorého z rodičov, ak aj pomeru rodičov na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Výživné má byť určené tak, aby rodič zabezpečujúci osobnú starostlivosť o dieťa po zohľadnení jeho vyživovacej povinnosti a osobnej starostlivosti o dieťa, mohlo z tohto výživného uspokojovať odôvodnené potreby dieťaťa. Rodičov, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti takto nevzniká žiadna povinnosť prispievať nad rámec stanoveného výživného. Na plnenia počas styku sa neprihliada. Nepravidelné platby ako napríklad kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok a podobne sa hradia z naakumulovaných prostriedkov, z pravidelných mesačných príspevkov výživného. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby detí, sú nimi nielen náklady na výživu vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečenie stravy, ale aj hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom ich záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, pričom miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku každého dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky, či predškolskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ako rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujú z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky, je možné považovať za všeobecnú známou skutočnosť a nie je potrebné osobitne dokazovať. Matka v prejednávacom prípade prezentovala rozsah odôvodnených potrieb maloletej zjavne nevybočujúcej z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku s prihliadnutím na jej vek, s prihliadnutím na majetkové a zárobkové pomery otca ako i jeho výdavky. S prihliadnutím na skutočnosť, že otec spĺňa zákonom stanovené podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci - a to stav materiálnej núdze, súdu neostávalo nič iné len ho zaviazat' na prispievanie výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného predpisu. Je nepochybné, že odôvodnené potreby maloletého dieťaťa sú podstatne vyššie než súdom stanovené výživné, avšak s prihliadnutím na uvedené okolnosti súd stanovil výživné v minimálnom rozsahu. Otec i v súčasnosti prispieva na výživu maloletého dieťaťa minimálnym výživným. Listinnými dôkazmi bolo preukázané, že otec je naďalej práceneschopný bez akéhokoľvek príjmu, nepoberá žiadne sociálne ani štátne dávky. Zo zápisnice o ústnom pojednávaní Sociálnej poisťovne zo dňa 25.3.2021 bolo zistené, že bol posúdený zdravotný stav otca, ktorý nebol neuznaný invalidným s MPSVZČ 30%. Matka má výdavky spojené s výchovou, výživou a ošatením maloletej. Okrem iného z manželstva pochádza aj plnoletý syn T., ktorému matka finančne vypomáha, nakoľko je študentom vysokej školy. Plnoletý syn sa domáha návrhom na Okresnom súde Košice I určenia vyživovacej povinnosti pod sp. zn. 16Pc/87/2020. Konanie nie je právoplatne skončené. V priebehu konania tak matka ako i otec prezentovali svoje náklady a výdavky súvisiace s chodom domácnosti a iných bežných nákladov u otca sú zvýšené náklady v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou. Otec v priebehu konania predložil súdu veľké množstvo lekárskeho správ a nálezov ohľadne jeho zdravotného stavu.

53. Súd v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine dôsledne zohľadnil obidve základné hľadiská pre určenie výživného, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného na jednej strane a schopnosti a

možnosti povinného na strane druhej, pretože obidve hľadiská spolu veľmi úzko súvisia, vzájomne sa podmieňujú a preto ich nemožno vykladať jedno bez druhého alebo izolovane sa zamerať na jednotlivé skutočnosti tvoriace súčasť iba jedného z týchto kritérií. Vychádzajúc zo zákonného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a z neho vyplývajúcich zásad dospel k presvedčeniu, že výživné vo výške 30% zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu je primerané.

54. Podľa ust. § 25 ods. 1,2 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

55. Podľa ust. § 24 ods. 4 citovaného zákona, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

56. Súd zdôrazňuje, že pre akékoľvek rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú ale právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavami o výkone rodičovských práv a povinností. Súd takto komplexne vyhodnocuje aktuálne pomery dieťaťa rodičov, zohľadňuje vek dieťaťa, jeho zdravotný stav, prípadne školskú dochádzku, mimoškolskú činnosť, vzdialenosť bydlísk rodičov, pracovné zaťaženie rodičov, výchovné pôsobenie rodičov na dieťa a podobne tak, aby z týchto aspektov bolo možné rozhodnúť o styku rodiča s dieťaťom. V konaní pred súdom majú byť prijaté opatrenia vždy v najlepšom záujme dieťaťa (článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa). To sa týka aj rozhodovania o úprave styku dieťaťa s rodičom, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti. V danom prípade s prihliadnutím na veľké množstvo listinných dôkazov predložené v súdnom konaní súd zakázal styk otca s maloletým dieťaťom. Poukazuje na rozhodnutie súdu vo veci 41P/67/2020, ktorým bol otcovi zakázaný styk s maloletým dieťaťom, akýkoľvek kontakt a priblíženie sa na menej ako na 5 metrov. V trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok z odvetvia klinickej psychológie detí dospelých a sexuality na rodičov maloletej ako i mal. M.. Z uvedených záverov ako i výsluchu maloletého dieťaťa, výsluchu pred súdom, ktorý sa uskutočnil dňa 14.6.2021 vyplýva, že maloletá sa s otcom odmieta stretávať vzhľadom k okolnostiam, ktoré sa udiali v rodine, a ktorých bola účastná. Obdobie keď bola s otcom a následne keď už sa otec nenachádzal v bydlisku, maloletá hodnotí veľmi pozitívne, mala možnosť sa ukladiť a takýto stav nechce meniť. Ako i zo znaleckého posudku v trestnom konaní vyplýva, maloletá vypovedala k veci, niektoré zopakovala, niektoré vytesnila, k niektorým sa vo výpovedi nevrátila. Zo psychologického hľadiska poukázala znalkyňa na fakt, že maloletá sa so psychickými problémami vysporadúva na báze mierne neurolabilnej osobnosti. Jej kognitívny aparát spracováva informácie - negatívne emocionálne zážitky a snaží sa o to, aby ich maloletá vytesnila.

57. Po výsluchu maloletej vzhľadom na skutočnosť, že súd nepoložil maloletej otázky predložené otcom navrhol, aby bolo nariadené znalecké dokazovanie vo vzťahu k maloletej a skutočnosti, či je ovplyvňovaná a manipulovaná vo výpovediach matkou. Návrh na vykonanie uvedeného dôkazu súd zamietol a to z dôvodu, že maloletá v priebehu všetkých konaní vedených na súde ako i v priebehu prípravného konania pred podaním obžaloby bola účastná veľkého množstva úkonov, pri ktorých bola vypočutá, bol vypracovaný znalecký posudok. Súd poukazuje na to, že mnohé informácie boli zaznamenané kamerovým záznamom, pričom mala byť vyhotovená aj písomná kópia, avšak z dôvodu, že z daného záznamu kvôli zlyhaniu techniky nebolo možné vyhotoviť prepis, opätovne orgány činné v trestnom konaní pristúpili k výsluchu maloletej, kedy už opätovne prešiel určitý čas a maloletá vypovedala k veci. Súd nepovažoval za súladné s najlepším záujmom dieťaťa, aby sa opätovne zúčastňovala znaleckých a psychologických vyšetrení. Námietky otca vo vzťahu k maloletej, že je manipulovaná matkou, nepovažuje za dôvodné, nakoľko tieto znaleckým posúdením v trestnom konaní zistené neboli. Naopak bolo preukázané, že jej intelektové a rozumové schopnosti sú v pásme nadpriemeru. Ide o mierne neurostabilnú štruktúru osobnosť, je introvertovaná bez tendencie k

sociálnej žiadúcnosti, u maloletej je zvýšená citlivá a empatická. U maloletej je zvýšenie citlivosti a empatickosti, má obavy a je precitlivená na kontakt s otcom, bojí sa opätovného spolužitia s ním. V čase ak už otec ako agresor bol mimo jej blízkosti je pomerne stabilizovaná, čo bolo preukázané aj výsluchom zo dňa 14.6.2021, ktorý otec namietal. Maloletá nemá sklony k lživosti ani ku skresľovaniu skutočností. Bolo preukázané zo psychologickéj diagnostiky, že maloletej otec spôsoboval psychické príkorie, ktoré smerovali k jej utrpeniu, čo trvalo niekoľko rokov. Bolo zistené, že z otca má strach. Necíti k osobe otca nenávisť, no jeho správanie nie je ochotná ďalej znášať a nechce s ním udržiavať kontakt. Je zrejmé, že uvedené zažívala už od ranného detstva opakovane a tieto príkoria smerovali k utrpeniu a to na báze toho ako sa k nej opakovane otec správal. Z uvedeného dôvodu súd ani nepoložil maloletej otázky, ktoré predložil otec, pretože neboli podstatné vo vzťahu k jeho rozhodnutiu, ba naopak je toho názoru, že by viedli len k opätovnému narušeniu jej psychického stavu, kedy sa maloletá postupne vysporadúva zo psychickými problémami a snaží sa negatívne emocionálne zážitky vytesniť. Napokon poukazuje na skutočnosť, že maloletá je vo veku 15-ich rokov kedy vie svoj názor formulovať a vie ho jednoznačne vyjadriť. Vo vzťahu k zákaze styku súd poukazuje na závery znaleckého posudku č. 199/2020 (trestné konanie), ktorý bol vypracovaný znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácie odvetvie psychiatrie, z ktorých vyplýva, že u otca bola zistená zmiešaná porucha osobnosti, pričom ide o trvalú negatívnu povahovú osobnostnú odchýlku, ide o introvertného úzkostného jedinca s agresívnymi prejavmi pri dlhotrvajúcom negatívnom vývoji interpersonálnych rodinných vzťahov. Jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti boli plne zachovalé. U otca ide o abnormne štrukturovanú nevyrovnanú osobnosť, u ktorej sú výrazné rysy nezdržanlivosti, impulzivity s veľmi nízkou toleranciou k frustrácii, pričom ide o trvalo negatívnu povahovú osobnostnú odchýlku, ktorú nie je možné ovplyvniť ani zmeniť medicínskymi prostriedkami, preto nie je indikované nariadenie žiadnej formy ochranného psychiatrického liečenia. Návrh otca na nariadenie znaleckého dokazovania z dôvodu zistenia, či matka koná v záujme maloletého dieťaťa a za účelom zistenia, či maloletá je ovplyvňovaná matkou teda preferovaným rodičom, súd nepovažuje za dôvodné. Takéto rozhodnutie súd považuje v súlade so záujmom dieťaťa. K návrhu na znalecké dokazovanie súd uvádza, že uvedené je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnako dôkaznú silu ako ostatné dôkazy a nie je možné ho prioritizovať a ako každý dôkaz je potrebné hodnotiť jednotlivo ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Súd v rámci hodnotenia dôkazov vyhodnotil vypracované znalecké posudky v trestnom konaní z hľadiska ostatných dôkazov vykonaných v rámci konania. Účelom konania vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je ochrana ich záujmov, ktorým je aj nastavenie určitého režimu výkonu rodičovských práv a povinností k dieťaťu. V čase rozhodovania súdu je psychický stav maloletej stabilizovaný, preto je toho názoru, že stretávanie sa otca s maloletým dieťaťom nie je v jej záujme. Otec v priebehu konania neprejavil žiadnu empatiu vo vzťahu k citovému rozpoloženiu maloletej a ani nemal snahu vo vzťahu k zistenej zmiešanej poruche osobnosti absolvovať terapiu, aby mohol s maloletou postupne nadviazať kontakt. Ďalšie argumenty otca súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné bez potreby sa s nimi osobitne vysporiadať. Podľa konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasní skutkový stav a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Irelevantná argumentácia otca nebola spôsobilá ovplyvniť rozhodnutie súdu o úprave styku s maloletou.

58. Podľa ust. § 38 ods. 1, 4 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností.

Ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

59. Najväčším zásahom do rodičovských práv a povinností je rozhodnutie súdu o pozbavenie rodiča ich výkonu. Dôvody, pre ktoré je možné pristúpiť k takému vážnemu zásahu, zákon vymedzuje taxatívne a delí ich do skupín a to : 1) rodič svoje rodičovské práva a povinnosti zneužíva (ďalší výpočet je exemplifikatívny najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním alebo iným zlým zaobchádzaním), 2) rodič výkon svojich rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva. Za zneužívanie rodičovských práv sa považuje prevažne ohrozovanie telesného a duševného vývoja detí, umožňovaním páchať trestnú činnosť, vedenie nemorálneho spôsobu života,

týranie detí a podobe. Predpokladá sa teda aktívna činnosť, nie pasívny postoj. Zákon sám príkladmo menuje spôsoby, ktorými je možné zneužívať výkon rodičovských práv a povinností. Zneužívaním sú všetky vedomé a nevedomé aktivity, ktorých sa dopúšťa dospelý človek na dieťaťu a v ktorých dôsledku dochádza k poškodeniu zdravia a zdravého vývoja dieťaťa. Týraním je telesné ubližovanie dieťaťu alebo jeho nezabránenie, prípadne nezabránenie utrpeniu dieťaťa vrátane úmyselného otrávenia alebo udusenía dieťaťa. Môže mať aktívnu formu, vtedy zahŕňa všetky akty násillia na dieťaťu alebo pasívnu formu, ktorá sa vyžaduje nedostatocným uspokojením aspoň najdôležitejších telesných potrieb detí a to v nadväznosti na psychické a sociálne potreby.

60. V prejednávanom prípade navrhovateľka navrhla otca pozbaviť výkonu rodičovských práv a povinností s odkazom na prebiehajúce trestné konanie vo veci podanej obžaloby pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa trestného zákona. Konanie v trestnej veci otca doposiaľ nebolo právoplatne skončené. S prihliadnutím na zásadu prezumpcie neviny, súd nemohol rozhodnúť o tom, či dochádzalo k psychickému týraníu maloletého dieťaťa a z tohto dôvodu pozbaviť otca výkonu rodičovských práv a povinností, nakoľko trestné konanie nie je právoplatne skončené. Nakoľko ide o najzávažnejší zásah do výkonu rodičovských práva povinností, súd návrh matky v tejto časti zamietol.

61. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.